

Alvik

Svartviks benmjölsfabrik i 1980 i långt gånget förfall några år före rivningen. Foto Ingvar Lundkvist, Stockholms stadsmuseum.

Som så många av förortsnamnen härrör även namnet Alvik från en gård, Alviks gård. Den låg strax söder om dagens tunnelbanestation tills den revs 1930. Traneberg är också ett gammalt namn. Från början var det ett färjkarlstorp, men runt 1730 började Bengt Trana att driva värdshus på stället.

Det var Gustav III som lät bygga den första Tranebergsbron. Tidigare hade landsvägen till Drottningholms slott en helt annan sträckning, men kungen ville ha bättre förbindelser. Han engagerade arkitekten C F Adelcrantz för att planera en ny väg och 1787 blev Tranebergsbron färdig. Man drog också fram en ny väg som fick namnet Drottningholmsvägen. Efter sextio år ersattes den

första bron av en ny och kortare flottbro. Bro nummer tre, som blev färdig 1914, var en pontonbro av järn, som också den låg på vattnet.

Nu kunde spårvagnarna ta sig över till Alvik. Bron hade en fil i vardera riktning, så gång-, spårvägs-, bil- och lastbilstrafiken fick samsas om utrymmet. Den rörde sig med vattenståndet och det hände ibland att spårvagnarna blev stående på bron för att strömledarna inte fungerade. Invigningen av dagens Tranebergsbro skedde 1934. När den byggdes var det världens längsta betongspann med 181 meters spännvidd.

I Alvik fanns under andra hälften av 1800-talet mängder med stora och små industrier. Lars Monténs stearinljusstillsättning var en av de första industrierna som flyttade från innerstaden hit. Monténs anläggning övertogs senare av Barnängens tekniska fabrik som 1930 flyttade från Barnängen på Södermalm.

Där bostadsområdet Minneberg idag ligger, i Svartviks-Sandviks industriområde fanns vid 1800-talets mitt ett glasbruk och senare Tangens gardinfabrik, verksam till

1956. Här fanns också flera fabriker med bland annat produktion av stärkelse, lim och benmjöl. Delar av tillverkningen var igång in på 1960-talet och spred obehagliga dofter av brända djurben.

Traneberg blev en av de första förorterna som bebyggdes med trevånings smalhus. Under åren 1934-38 uppfördes i den kuperade terrängen rader av flerfamiljshus, i vilka funktionalismens ideal uppfylldes med sol, ljus och luft till alla lägenheter.

Tunnelbanestation Alvik invigdes 1952.